

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۰۸ اپریل ۲۰۲۵

یونس نگاه

انکار زنان، تمجید فقر و روستانشینی در خطبه ملاهبت الله

در ماه رمضان و عید پس از آن، صحبت بر سر گرسنگی و فقر بسیار داغ می‌شود. ملاها و سیاستمداران به دلداری فقیران و نصیحت غنی‌ها می‌پردازند، از تأثیر گرسنگی بر تزکیه نفس و تقویت ایمان می‌گویند و پولداران را تشویق به صدقه‌دهی و مهربانی می‌کنند. در این ماه شاید به ندرت کسانی در تریبون‌های مذهبی و سیاسی جوامع اسلامی سخن از توزیع عادلانه منابع، مبارزه با استثمار و تلاش برای کاهش فقر بگویند، و رویه غالب تأیید وضعیت موجود اقتصادی و تفاوت‌های شدید طبقاتی چون تقدیر و امر الهی است.

در ادبیات ملاهای درباری و همدست حاکمان، فقر بار منفی ندارد بلکه از آن چون امتیاز معنوی یاد می‌شود. از همین رو صفت فقیر معادل عارف و تارک دنیا نیز استفاده می‌شود. در امارت طالبان که از اتحاد ملاها، لومپن‌ها، قاچاقبران و تاجران تشکیل یافته تمجید فقر و عدم مسئولیت حاکمان نسبت به دست‌خوان مردم به‌عریانی تمام تبلیغ می‌شود. از ملا

حسن تا ملا هبت‌الله، رهبران طالبان بارها اعلام کرده‌اند که اداره کشور را به خاطر آوردن رفاه و آسایش به دست نگرفته‌اند، و نان را مردم باید از خداوند بخواهند، با این تأکید که مقدار نان هرکس از ازل در لوح تقدیر نوشته است و وظیفه فقیران صبر و شکرگزاری می‌باشد.

خود این ملاها، لومپن‌ها و قاچاقبران اما روزی خود را از خداوند نمی‌خواهند، بلکه دست‌به‌جیب آدم‌های سیر و گرسنه افغانستان می‌برند و از کراچی‌وان و دهقان تا دکاندار و تاجر عشر و مالیه می‌گیرند. آنان برای روزی خود برنامه ریزی می‌کنند، می‌جنگند و آدم می‌کشند. تقسیم بودجه دولتی، سهم‌گیری از عواید معادن، تصاحب چوکی‌های پردرامد گمرکی و مالیاتی، و رقابت بر سر دسترسی به کمک‌های آشکار و پنهان خارجی زورمندان طالب، به‌خصوص دو جناح ملا هبت‌الله و حقانی را تا مرز فروپاشی درگیر کرده است. فقر روزافزون مردم اما دامن طالبان را رها نخواهد کرد.

شفقت غنی و دعای فقیر

سایه فقر مردم بر موعظه عیدی ملا هبت‌الله سنگین‌تر از شادی عید بود. او مدت طولانی خطاب به فقیرانی که در عیدگاه برای شنیدن سخنان او جمع شده بودند و از آن طریق خطاب به اکثریت قاطع گرسنگانی که او خواهان اطاعت بی‌چون‌چرای‌شان است، از اهمیت دعا و صبر فقیران صحبت کرد. ملا هبت‌الله گفت خدائی که مخلوقش را خلق کرده، روزی هم می‌دهد، و نباید فقیران از کسی شکایت کنند که فلانی عامل فقر است. «فلانی هیچ کاری کرده نمی‌تواند». این فلانی همان‌هایی‌اند که از مردم عشر و مالیه می‌گیرند، مانع آزادی و تعلیم و کارشان می‌شوند و اگر کسی عشر را به موقع نپردازد و در دادن روزی ملاها و متحدان‌شان تعلل نماید بشدت مجازات می‌شود و نتیجه امتحانش به روز جزای الهی محول نمی‌گردد.

ملا هبت‌الله تأکید داشت که سیری و گرسنگی هردو امتحان خداوندی است. انسان غنی باید داشته‌هایش را قدر کند و فقیر به ناداری‌اش شکرگزار باشد. به گفته او رابطه مسلمان فقیر و غنی بر اساس شریعت اسلامی باید بر مبنای شفقت و دعا استوار باشد. «ثروت‌مندان به نیازمندان رحم و شفقت داشته باشند، و فقیران به حق ثروت‌مندان دعا کنند و به وضعیت خود راضی باشند.»

بر اساس موعظه ملا هبت‌الله، ثروت در همه حال داد خداوند است و کسی آن را کم و زیاد نمی‌تواند، چرا که در تقدیر هرکس روزی‌اش نوشته شده است. غارت، زورگیری، استثمار، دزدی، قاچاق و اختلاس از نظر ملا هبت‌الله عامل فقر اکثریت و تمرکز بیش‌ازحد ثروت به دست اقلیت کوچک نیست، بلکه «خداوند در ازل همه‌چیز را مقدر کرده» است. او در موعظه‌اش برای ضرورت سکوت گرسنگان و غیرشرعی بودن اعتراض فقراء به وضعیت موجود گفت: «زمانی که نطفه فرزند در رحم مادر به وجود می‌آید، خداوند به فرشته وظیفه می‌دهد که رزق و روزی او را بنویس. بنویس که او فقیر است یا غنی، رزقش زیاد است یا کم، و از کدام راه این رزق و دارائی را کسب می‌کند.» از نظر او فقیران حق ندارند بپرسند و اعتراض کنند که چرا فلانی از راه دزدی، قاچاق، غارت و زورگوئی «رزق و دارائی را کسب می‌کند»، چون فرشته آن را در روز ازل به دستور خداوند نوشته است. فقیران نباید از ملا هبت‌الله بپرسند که چرا مصارف دفتر تو در ربع دوم سال مالی گذشته دو میلیارد افغانی و معادل شش درصد کل بودجه عادی امارت بود؟ و چرا در امارت تو بیش از هشتاد درصد مردم (بر اساس برخی آمارها ۲۸ میلیون نفر) گرسنه و به کمک فوری نیازمندند؟

ملا هبت‌الله می‌گوید فقیران افغانستان با قومندان‌ها و لومپن‌های طالب، قاچاقبران و غارت‌گران باید متحد شوند چون با دشمنان بزرگتری روبه‌رو می‌باشند.

جن و انس دشمن مسلمانان اند

روزی که ملا هبت‌الله در عیدگاه قندهار سخنرانی کرده بود، ویدیوی کوتاهی در رسانه‌ها نشر شد که نشان می‌داد تعدادی از زنان در مسیر عبور مردم به سمت عیدگاه روی زمین نشسته و برای کمک ناله می‌کنند. با زنان در امارت طالبان شبیه جن برخورد می‌شود. زنان باید باشند، اما مثل جن از چشم‌ها پنهان. زنان موظف به پیروی و ایمان‌داری‌اند، ولی حق ندارند مثل مردان در مسجد و حضور دیگران عبادت کنند. زنان هم در چشم طالبان مثل جن‌ها به خوب و بد تقسیم می‌شوند، ولی چه خوب و چه بد باید پنهان باشند. همان‌طوری که خداوند جن‌ها را آفریده ولی از چشم آدم‌ها پنهان‌شان نگاه داشته و دستور داده تا در سایه و دور از دید آدم‌ها با آنان دوستی و دشمنی کنند، زنان نیز موظف‌اند که از دیده‌ها پنهان شوند و دور از چشم مردها مومن و کافر باشند.

در سخنرانی عیدی ملا هبت‌الله حضور جن‌ها نسبت به زنان پررنگ‌تر بود. او از مؤمنان فقیر و غنی خواست تا متحد شوند چرا که «دشمنان جنی و انسی» در کمین مسلمانان نشسته‌اند. به گفته او «شیطان‌های جنی و انسی» بین خود متحدند و در کشورهای اسلامی توطئه و نفاق‌افگنی می‌کنند. از این‌رو مسلمانان باید از اختلافات شخصی و اجتماعی «تیر شوند» و علیه دشمن بیدار گردند. فقر، بیکاری، بی‌تعلیمی و بی‌عدالتی مسأله اصلی مردم مسلمان افغانستان نیست، و لازم است که در برابر «شیطان‌های جنی و انسی» همه چه غنی و چه فقیر متحد شوند.

دهاتی‌ها دوست و شهریان دشمن اند

ملا هبت‌الله در این نزدیک به چهار سال خصومتش را با شهر و مناسبات شهری پنهان نکرده است. او از کابل چون جن‌خانه و محیط شیطانی نفرت دارد، و امارتش رابه قندهار گرفتار در مناسبات روستائی، مستقر کرده است. اگرچه او در سخنرانی‌هایش از جن و شیطان، کافران و غربی‌ها به نام دشمن یاد می‌کند، ولی تیغ فرامین و احکام ضدبشری‌اش همه به سمت ساکنان شهرها بوده است. او و هم‌دستانش در این مدت کوشیده‌اند شهرهای افغانستان را به قریه بدل کنند. در سخنرانی عیدی‌اش او دمکراسی را جهالتی زهرآگینی خواند که به همت «مجاهدین سنگر» و «مردم عام کلیوال» گلمش جمع شد. هبت‌الله آخند گفت: «اگر جهاد را تقسیم کنیم، نیش به مجاهدین سنگر و نیم دیگرش به کلیوال (روستائی‌ها) می‌رسد.» او گفت کلیوال‌ها در جنگ علیه شهر و دمکراسی خانه، نان و فرزندان‌خود را در اختیار «مجاهدین» گذاشتند. او در ادامه هشدار داد که «کفار و دمکراسی‌خواهان» تلاش دارند افغانستان را دوباره به تنور آتش بدل کنند و برای این کار می‌کوشند «مردم عام (بخوانید فقیران روستائی) و امارت را از هم جدا کنند.» هبت‌الله آخند خطاب به قراء و روستائی‌ها گفت: «شما همه افراد امارتی هستید... و اگر مرا به چشم امامتان ببینید... متحد شوید... از احکام اطاعت کنید... جامعه جور خواهد شد.» و اگر این کار را نکنید «عاقبت گرفتار جنگ‌ها خواهید شد.»

توجه به این جزئیات موضع ملا هبت‌الله و دیگر رهبران طالبان برای درک وضعیت جاری کشور مهم است. در طالبان هزار عیب می‌توان یافت، از جمله وابستگی‌های خارجی و تعصبات قومی و قبیله‌ای، ولی ویژگی اصلی آن گروه عقب‌ماندگی روستائی است. طالبان لومپن‌های مذهبی-روستائی‌اند که علیه آزادی، دمکراسی، تعلیم، حضور اجتماعی زنان و دیگر عناصر زندگی مدنی و دمکراتیک، در جنگ‌اند.

یادآوری: این مقاله در زن تایمز نیز نشر شده است.